

Předvojenská výchova mládeže v Maďarsku.

(Dokončení.)

1. Výchovik školní mládeže.

Tělesná výchova školní mládeže jest prováděna podle zásad jak výše uvedeno. Řídí ji jednak učitelé, vyšší z učitelských ústavů již v tomto duchu vychovaní, jednak učitelé tělocviku, výškolení na vysoké škole pro tělesnou výchovu. Jejich úkolem není jen tělesná výchova mládeže, jejich činnost musí směřovati k tomu, aby sport si oblíbili i dospělé osoby.

Tělesná výchova na školách je odstupňována podle charakteru škol.

Kromě učitelů tělesné výchovy řídí vojenský výchovik důstojníci a poddůstojníci. Na školách jsou probírána všechna odvětví vojenského výchoviku. Jednotlivé školy nebo i třídy tvoří samostatné jednotky vojenské (čety, roty, prapory). Potřebné pomůcky k výchoviku (na příklad pušky pro střelbu) dodávají jim vojenské útvary v místě školy se nacházející. Vojenský výchovik je zastřen. Osnova vojenského výchoviku jest vypracována III. sekci OTT.

2. Výchovik mládeže mimo školu.

Nás nejvíce může zajímati tento druh výchoviku, a to organizace a tělesná výchova mládeže škole odrostlé.

Podle § 10 prováděcího nařízení ministra kultu: „Každý mladík, který nechodí do takové školy, kde je pravidelná tělesná výchova, jest povinen zúčastniti se „organizované“ tělesné výchovy až do konce měsíce prosince onoho roku, kdy dovrší 21. rok svého věku.“

Tělesné výchovy musí se tedy zúčastniti mládež mužského pohlaví od 12—21 let. To znamená asi 8% celkového počtu obyvatelstva. Vezmeme-li za základ okrouhle 8 milionů obyvatel dnešního Maďarska, to znamená masu 640.000 osob, tělesně a duševně různě vyvinutou.

Právě pojem „organizované“ tělesné výchovy dal podnět k existenci a utvoření úředních orgánů zabývajících se tělesnou výchovou škole odrostlé mládeže. O těchto orgánech bylo již vpředu pojednáno. Dříve než bude přikročeno k pojednání o jednotách Levente, nutno se předem zmíniti o povinnostech obcí (měst, okresů) pokud jde o tělesnou výchovu mládeže škole odrostlé.

Tyto povinnosti jsou: vésti v evidenci mladíky, povinné tělesnou výchovou, zřídití obecní (okresní, městské) komise pro tělesnou výchovu, starati se o zřízení obecního (okresního, městského) fondu pro tělesnou výchovu a konečně starati se o zřízení a udržování hřišť (sportovních kluboven) vyhovujících místním potřebám.

a) Evidence mladíků, podléhajících tělesné výchově:

Vésti evidenci o mladících, kteří podléhají zákonu o tělesné výchově, jest povinností v obcích představenstva obce, městské rady resp. v Budapešti představenstva městského okresu.

První soupis evidence je všeobecný, pak se každým rokem jen doplňuje. Do všeobecné evidence nutno pojmouti každého mladíka, který dovršil 12. rok a nepřekročil 21. rok svého věku. V doplňcích

jsou uvedeni oni mladíci, kteří vstoupili do věku, na který se již zákon vztahuje aneb nebyli ještě z jakéhokoliv důvodu do evidence pojmuti. Doplnění evidence děje se do 15. července každého roku.

K soupisu jsou vyzváni představenstvem obce (městskou radou) rodiče (poručníci), mající hochy povinné tělesnou výchovou obvyklým způsobem (vybubnováním v obcích, ve městech vyhláškami), aby mladíky 12—18leté přivedli k představenstvu obce (městské radě), mladíky 18—21leté pak, aby vybědli za účelem soupisu nejpozději do 10. září. Při velkém počtu mladíků povinných tělesnou výchovou soupis může býti vykonán i evid. listy.

Na základě tohoto soupisu (evid. listů) představenstvo obcí (v Budepešti představenstvo městského okresu, ve městech člen městské rady, pověřený touto úlohou) zhotoví podle ročníků seznam, který pak převezme obecní (okresní, městská) komise pro tělesnou výchovu.

Zemřelé a odstěhovavší se osoby nutno ze seznamu vyškrtnouti. Tělesná výchova mladíků, dovršivších 21. rok věku přestává každým rokem 31. prosince. Seznamy takto vystoupivších mladíků jsou uloženy ve spisovných obcích.

Přijde-li cizí osoba do obce a spadá pod zákon o tělesné výchově, musí býti do 24 hodin hlášena představenstvu obce, které ji vezme do evidence. Zaměstnavatelé jsou rovněž povinni hlásiti každou změnu (odchod, příchod) svých zaměstnanců (učedníků, pomocníků).

Soupis je přísně kontrolován.

Změnu pobytu osob, povinných tělesnou výchovou si obce (města, okresy) navzájem sdělují.

b) Zřizování a udržování hřišť.

Pokud se týče zřízení a udržování hřišť, jsou obce a města povinny starati se o vhodné jejich umístění, náležitě je vybavit, opatřiti takové pozemky, kde by se daly zříditi atletické dráhy, lázně, plovárny, atd., zkrátka mají se starati vně katastru obce o zajištění takového komplexu pozemků, kde by se časem vybudovala řádná sportovní osada. Hřiště mají býti opatřena oblékárnami, umývárny a sklady na nářadí, a tak vybudována a vybavena, aby na nich bylo lze konati i závody.

Zdráhala-li by se některá obec (město) této povinnosti vyhověti, může býti k tomu donucena. (Odevzdáním vlastních pozemků, zakoupením vhodných pozemků neb i vyvlastněním.)

c) Jednoty „Levente“.

Aby mládež mužského pohlaví mohla povinností zákonné tělesné výchovy vyhověti, bylo nutno zříditi takovou instituci, kde mládež za odborného řízení a dohledu může s úspěchem učiniti záležitost velkým „národním cílům“ tělesné výchovy. K tomu účelu byly zřízeny jednoty Levente. Slovo „Levente“ vyjadřuje již samo o sobě poslání instituce. „Levente“ znamená zdatného, urostlého mladého muže, junáka, ztělesného hrdinu. Symbolicky je název opravdu výstižný.

Jednoty Levente mají za úkol sdružití ony velké masy mládeže, povinné tělesnou výchovou podle všeobecných zásad spolčovacího a shromažďovacího práva s tím rozdílem, že pokud je do jiných sportovních spolků vstup neb vystoupení ze spolku na libovůli každého člena, do jednot Levente jsou mladíci tělesnou výchovou povinni povinně posíláni (shromažďování) obecními, okresními a městskými komisemi pro tělesnou výchovu.

V jedné obci může býti i více jednot, avšak snahou má býti, aby mládež byla organisována v méně jednotách. Zemská Rada pro tělesnou výchovu může povolit korporacím, které se zasloužily o tělesnou výchovu, aby si ve svém svazku vytvořily na své útraty zvláštní oddělení Levente, mají-li alespoň 15 členů školu již nenavštěvujících. Toto povolení může býti kdykoliv zrušeno. Takovou korporací je Svaz Skautů. Řízení tělesné výchovy děje se úředními orgány tělesné výchovy společně s předsednictvím Svazu Skautů.

d) Tvoření jednot Levente:

Ve všech obcích (městech, okresech), kde se utvoří ve smyslu prováděcího nařízení obecní komise pro tělesnou výchovu, jest povinností této komise organisovati jednoty Levente. Kde taková komise není, tam organisaci jednoty Levente provede obecní zastupitelstvo. Tvoření jednot děje se takto:

V každé obci svolá se na neděli neb sváteční den propagační schůze, na které se přednáší o nutnosti tělovýchovy a důležitosti s hlediska národně výchovného. Přednáška je přednesena lehce srozumitelným lidovým způsobem. Pak se požádají zámožnější obyvatelé, aby se stali zakládajícími členy a řádnými členy pak takové mužské osoby, které nejsou již povinné tělesnou výchovou. Pro funkce v jednotě požádají se způsobilé osoby z řad obyvatelstva obce. Příští neděli svolá se opětná ustavující schůze. Přítomné osoby zapíší se do protokolu s označením členství. Ustavující schůzi předsedá předseda, vyžádaný z řad přítomných, který pak seznámí přítomné se stanovami jednoty. Po přijetí těchto prohlásí předseda utvoření jednoty. Nato se provedou volby funkcionářů a výboru. Zvolené osoby zapíší se pak jmenovitě do protokolu, jakož i jejich funkce, pro kterou byly zvoleny.

Zvolený předseda jednoty zašle protokol o schůzi v originále a ve čtyřech opisech ministerstvu vnitra se žádostí o povolení činnosti jednoty. Žádost tato je jen formální, nově utvořené jednoty Levente mohou ihned zahájit činnost ve smyslu stanov Levente, vydaných ministrem kultu a schválených ministrem vnitra v roce 1924.

Je povinností podžupana (starosty) jakožto předsedy župní komise pro tělesnou výchovu, aby každá obecní (okresní, městská) komise pro tělesnou výchovu resp. jednota Levente obdržela od inspektora tělovýchovy jeden exemplář ověřených stanov jednoty Levente.

Stanovy mají celkem 22 paragrafů. Stručný obsah stanov je tento:

§§ 1—3 pojednávají o názvu, sídle, heslu, pečeti, znaku, barvě a úřední řeči.

§ 4 pojednává o úkolech jednoty, t. j. zvelebování síly národa výchovou tělesně a charakterově silných, mravně čistých Leventistů.

Prostředek výchovy Levente je pokračování v tělesné výchově školní a rozvoj na „širších základech“.

Z činnosti jednoty je vyloučena každá náboženská a politická otázka. Dále je zakázáno v jednotách hráti hazardní hry, podávání lihových nápojů, nadhazování otázek politických neb dotýkajících se poměru zaměstnavatelů a dělníků, jakož i vedení debat národnostních a náboženských.

§ 5 mluví o členech jednoty: Členové mohou býti čestní, zakládající, činní a přispívající.

Činní členové jsou:

1. oni mladíci, kteří dovršili 12. rok svého věku a nepřekročili 21. rok, nechodí-li do střední neb vysoké školy. Jsou povinnými členy jednoty, členský poplatek neplatí.

2. Po dovršení 21. roku věku mohou se státi dobrovolně činnými členy, ohlásí-li to výboru a zaváží-li se, že budou po dobu pěti let platiti členský poplatek.

§ 6 jedná o způsobech přijímání členů.

§ 7 pojednává o právech a povinnostech členů.

§ 8 o případech zrušení členství.

§§ 9—17 mluví o orgánech jednoty.

Orgány jednoty jsou:

a) Valná hromada, b) výbor, c) funkcionáři. Valná hromada koná se ročně, a to v první čtvrtině kalendářního roku. Valnou hromadu svolává výbor. Výbor sestává z funkcionářů, a to: předsedy, místopředsedy, zapisovatele, pokladníka, kontrolora, knihovníka, z cvičitele mládeže a z 12 volených členů. Zvolení 12 členů je na jeden rok.

§ 18 jedná o revisní komisi, která má na starosti přezkoumání hospodaření s majetkem jednoty.

§ 19 pojednává o právech a povinnostech cvičitelů mládeže.

§ 20 mluví o pracovních komisích; jsou pro podporování cvičitelů mládeže, jakožto sbory posuzující a výkonné.

§§ 21 a 22 jednají o dozoru nad činností jednoty a o suspensacním právem vlády.

Přijímání členů do jednot děje se slavnostní přísahou.

Kromě tvoření jednot Levente v obcích ukládá vládní nařízení starat se o tělesnou výchovu i podnikům, továrnám resp. tvořiti jednoty Levente v továrnách, závodech. Podniky mají se starati jednak o zřizování tělocvičen a sportovních hřišť, jednak o tvoření samosprávných resp. sdružených jednot Levente. Podniky staré měly do 5 let od vyhlášení zákona o tělesné výchově vybudovati a odevzdati pro účely tělesné výchovy tělocvičny, zřízené podle norem zemské tělovýchovné rady. Nové podniky mají tak učiniti do 2 let od zahájení své činnosti. Místnosti, určené pro tělesnou výchovu, musí býti vždy v nejvýznamnějším pořádku a čistotě. V nich je zakázáno zabývat se politikou, přetřásati otázky náboženské a národnostní, projednávati otázky mzdové neb popíjetí lihové nápoje. Tento zákaz musí býti v místnostech nápadně vyvěšen. Kromě uzavřených tělocvičen musí se starati podniky i o zřizování sportovních hřišť ve volné přírodě. Na př. podniky u vody musí podporovati vodní sporty, podniky v horách, turistiku, v zimě lyžařství.

Sportovní místnosti, zařízení a společenské sportovní jednoty podléhají příslušným inspektorům a jim podřízeným vedoucím tělesné výchovy.

Zanedbání těchto povinností se trestá značnými peněžními pokutami.

Podle věkového rozdělení je mládež v jednotách Levente rozdělena na tyto tři skupiny:

na nejmladší, t. j. na 12—15leté,

na střední, t. j. na 15—18leté,

na nejstarší, t. j. na 18—21leté.

Podle těchto věkových skupin děje se také výběr cvičení a podle toho cvičitelé sestavují programy.

Představené orgány tělesné výchovy mládeže škole odrostlé vypracují osnovu zaměstnání s hlediska jednotnosti a se zřetelem k všeobecné pokročilosti a místním poměrům, k roční době, době zaměstnání, jakož i s hlediska potřeby změn při výchově praktické a teoretické.

Podle této osnovy musí si každý cvičitel připravit pro každý den zaměstnání „pracovní záznam“ v heslech (hodinový plán).

Učební látka je plánovitě rozdělena na celý rok. V zimním období (říjen—duben) provádějí se cviky, směřující k všeobecnému cvičení těla (jako prostná, přespolní běhy, hry, hry obranné a útočné) a zimní sport. Některá odvětví lehké atletiky přednášejí se teoreticky. V zimě může se cvičiti až do 12° mrazu.

V letním období (květen—říjen) pěstuje se hlavně atletika, střelecký sport a hry. V květnu a červnu provádí se training, v červenci až srpnu pak závody. Závody mají ráz hromadného výcviku. V létě se konají na různých místech t. zv. táboření, zejména u vody, kde pěstují vodní sport (plavectví, veslařství atd.). Program tábořících jednot Levente obsahuje zejména střelectví, orientaci v terénu, čtení map, zhotovení hlášení a náčrtů, provedení různých úloh v terénu (rozuměj bojových) atd. Večer táborové ohně a zpěvy irredentistické.

e) Vojenský výcvik.

Levente provádí výcvik pěší, dělostřelecký, jezdecký, cyklistický, ženijní a v poslední době je silně propagován i výcvik letecký.

Pěší výcvik vztahuje se na veškerou mládež bez rozdílu věkového. Osnova výcviku je vypracována III. sekci OTT. Zahrnuje všechna odvětví pěšího výcviku. Klade se důraz zejména na střelbu, vrh granátem a na boj zblízka. Střelecký výcvik počíná u mládeže od 14 let. Při výcviku ve střelbě používají pro základní výcvik pušek dřevěných, pro zápalkovou a školní střelbu též při závodech pušky „Fég“ ráže 5.35 mm. Je to flobertka vyrobená u budapeštské továrny na zbraně a pušky („Fegyver és Gépgyár“), odtud jméno „Fég“. Než byla puška „Fég“ vyrobena, používali až do roku 1925 pušky „Geco M-1923“ od německé továrny „Genschow“ v Berlíně. Ještě dodnes mnoho jednot používá této pušky při výcviku střeleckém.

Pro ostrou střelbu 18—21letých používají vojenských pušek „Manlicher“.

Vojenské pušky jsou v úschově u starosty neb notáře (četníků), cvičitelé mají na starosti pušky „Fég“ neb „Geco“. Jednoty mají přiděleny pušky podle počtu členů (2—5). Výměr střeliva ročně na jednu osobu 70 nábojů. Výsledek střelby je zaznamenáván do „Záznamu o střelbě“.

Každá jednotka má vlastní střelnici, když ne stálou, alespoň provisorní. Jsou dva druhy střelnic: otevřená, t. j. v přírodě, a uzavřená, v místnostech. Otevřená střelnice má vzdálenost 100 m. Vzdálenost pro střelbu v uzavřených místnostech je značně menší.

Tam, kde je v místě vojenská posádka (celní stráž), používá se střelnice vojenských.

Kulometný výcvik děje se tím způsobem, že okresní vedoucí tělovýchovy objíždí jednoty s kulometem a mládeži je pak teoreticky i prakticky předveden.

Bojovým cvičením (i za noci) věnuje se rovněž velká péče ve formě terénních her. Není zapomenuto ani na výcvik v obraně proti plynům. Masky jsou zapůjčovány voj. správou. Výcvik jest prováděn u nižší věkové skupiny v družstvu a četě, u nejstarší v rotě. Při občasných přehlídkách inspektory tělesné výchovy figurují vrchní cvičitelé jako velitelé rot, cvičitelé a pomocní cvičitelé jako velitelé čet a družstev. Přehlídky mají ráz a průběh ryze vojenský. Přehlídky jsou konány po uplynutí určitého výcvikového období. K přehlídce je sloučeno vždy několik obcí ve vyšší jednotky (roty).

Dělostřelecký výcvik je prováděn u nejstarší skupiny (18—21letí) prakticky všude tam, kde je dělostřelecká posádka, dále při vhodných příležitostech (při cvičení voj. děl. oddílů, nebo při polní ostré střelbě). Výcvik spočívá v obsluze děla a v provádění střelby. Je podrobný a důkladný.

Jezdecký výcvik Levente je prováděn v rámci hospodářských jezdeckých kroužků „Levente“. Organizace jezdeckého Levente byla s počátku pomalá, v letech 1928-29 dostoupila značného rozmachu. O to se zasloužil major jezdeckva Frant. Rudnyanský, jehož heslem je: „Získat pod prapory jezdeckva Levente 50.000 zdárných jezdců-borců“. Organizování jezdeckého Levente v rámci hospodářských jezdeckých kroužků Levente je jen zastírání skutečného vojenského jezdeckého výcviku, a to jak osob, tak koní, i jejich evidence.

Úkolem těchto kroužků navenek je seznamovati „mladé hospodáře“ Levente s racionelním chovem a pěstěním ušlechtilých koní a jich výběrem, vycvičiti Levente v jízdě koňmo, v sedlání, zapřahání, vycvičiti je v podkování, dále jak si počínati při nemocech koní, tyto ošetřovati a konečně naučiti je, aby se sami mohli připravovati na event. jezdecké závody.

Jezdecký výcvik řídí aktivní a záložní důstojníci a poddůstojníci jezdeckva, vozatajstva a dělostřelectva. Postup výcviku podle vojenských cvičných předpisů. (Základní výcvik jezdeckva.) Jezdecký výstroj zapůjčuje jim vojenská správa (husarské a vozatajské útvary).

Základní výcvik jezdecký trvá 3 roky.⁸⁾

Přes to, že výcvik jezdecký provádí se v zimě většinou v krytých jízdárnách, doporučují, aby jezdci cvičili se i ve volné přírodě. Jezdci nemají býti vychovávaní jezdit za krásného, slunného počasí, nýbrž i za nepříznivého, chladného. Je to prospěšné jak pro osoby, tak i pro koně.

Vrcholem jezdeckého výcviku jsou každým rokem distanční jízdy, které se konají obyčejně koncem měsíce května a začátkem června. Vzdálenost měří 200—500 km s průměrným denním výkonem 30—60 km. Úkolem těchto dálkových jízd je jednak vyzkoušení koňského materiálu, jednak vyzkoušení schopnosti a kázně jezdců.

Distanční jízda koná se pod heslem jezdeckých závodů. Jezdci jsou rozděleni do skupin 6—12 jezdců. V čelo každé skupiny je určen starší klidnější jezdec. Směr jízdy je předem určen. Výkon každého jezdce resp. skupiny jako celku je klasifikován.

⁸⁾ Podrobnosti o tomto výcviku viz Voj. Rozhledy, roč. 1930, čís. 6 (červen), str. 470 a násl.

Předmětem klasifikace je zejména:

1. Kondice, čistota, ošetřování, podkování, zacházení a ošetření koně.
2. Čistota a péče o sedlovou výstroj a správné, odborné sedláni.
3. Dochvilnost jezdce při odjezdu a při každé jiné příležitosti, poslušnost a kázeň.
4. Ustrojení, pořádek při ubytování a ve stáji, střídmost v jídle a pití.

Klasifikace je bodována od 1—10. Nejvíce špatných bodů najednou je 10. Klasifikace jedinců má vliv na celkový výsledek skupiny resp. na její umístění.

Neukázněné chování jezdce je důvodem k vyloučení z další jízdy.

Tyto dálkové jízdy kromě propagace jezdeckého sportu mají význam čistě vojenský; koňský materiál je zacvičován podle potřeb a podmínek vojenských (dlouhé etapy cest, krmení, ubytování), osoby pak se cvičí ve hlídkování, orientaci v neznámém terénu, v překonávání dlouhých jízd, které při normálním výcviku nelze prováděti atd. Dálkové jízdy konají se každým rokem v jiném okruhu. Navenek se jim říká „jezdecké výlety většího rozsahu“.

V roce 1929 byla v Tatě zřízena ústřední jezdecká a vozná škola pro Levente v zámku hraběte Františka Esterházyho. Úkolem školy na venek je: vycvičiti mládež v jízdě koňmo za odborného vedení, dále poskytnouti mladým hospodářům, pěstovatelům koní, kočím teoreticko-praktického výcviku, zejména pokud jde

- a) o jízdu, pohánění, lonžírování a předvádění koní,
- b) o ošetřování a péči o koně, jakož i jeho posouzení,
- c) o krmení, podkování, léčení atd.
- d) o zacházení s postrojem a s vozidly,
- e) o cestovní řád, kázeň, jízdu podle policejních předpisů, a konečně informace o zakládání luk a pastvin.

Vyučování bylo zahájeno dne 1. listopadu 1929. Velitelem školy je pplk. jezdecka Eugen Hatos. Škola měla k dispozici 30 úplně vstrojených koní. Instruktory jsou poddůstojníci a důstojníci z řad jezdecka a vozatajstva. První kurs trval 6 neděl, další mají býti čtyřměsíční.

Návštěvníci kursu jsou jednotně oděni. Ve škole je školní pořádek a kázeň. Lze s určitostí předpokládati, že je to škola pro instruktory pro jezdecký výcvik Levente. Finanční náklad hradí ministerstvo honvédů.

Cyklistický výcvik:

Všude tam, kde jsou jednoty Levente početné, zejména v městech, tvoří se cyklistické oddily Levente.

Kola jsou vlastní, musí býti však podle nařízení OTT. jednotná. Výcvik jest prováděn podle sešitu 7. „Směrnice pro tělesnou výchovu“ individuálně a pak ve skupinách.

Při cvičení v jízdě je kladen důraz na naprostý klid. Jízda na kolech se provádí i za noci. Hodinový průměr jízdy za dobrého počasí a na dobré cestě je 10—12 km. Denní výkon má přesahovati jen výjimečně 100 km, jinak je stanoven na 60—80 km.

Skupiny sestávají z jednoho velitele a 12 cyklistů, t. j. cvičí se v družstvech. Nástupy: buď v řadu nebo dvojřadu, jízda v zástupu neb dvojstupu.

V zájmu zdokonalení jízdy jsou pořádány podle stupně výcviku každým rokem distanční závody. Tyto mohou být zemské, okresní, městské neb jednoty. Závody jsou jen skupinové a má jim předcházeti systematický training. Podmínky (cestovní poměry, vzdálenost a zatížení) jsou určovány podle stupně výcviku a vyspělosti závodících. Při závodech je po $\frac{2}{3}$ cesty zařaden odpočinek (30 minut až 2 hodiny).

Závody konají se v různých oblastech. Cvičitelé mají se starati nejen o zdokonalení jízdy, nýbrž mají při tom cvičiti cyklisty ve čtení map, rychlé orientaci, správnému posouzení terénu, vyhotovování náčrtků panoramatických a skizz, cvičiti je pro spojovací službu atd.

Cvičí se tedy Levente při těchto závodech v hlídkování a ve spojovací službě.

Letecký výcvik:

Co se týče leteckého výcviku, maďarský aerosvaz vyvíjí silnou propagandu v řadách Levente, aby organisovali mezi sebou letecké kroužky a sbírkami mezi sebou a za přispění širší veřejnosti opatřili si školní letouny a tak se cvičili na „vzdušné husary“.

Tato propaganda je silná zejména na venkově a propaguje ji letecká sekce MOVE. Letecký výcvik pro začátečníky i pro pokročilé koná se na letišti v Érdu (jz. Budapešti). Poplatek pro začátečníky je stanoven na 250 pengö, pro pokročilé na 100 pengö. Počet účastníků je 20.

Doba trvání kursu 2 měsíce. Školní letadla zapůjčuje letecká sekce MOVE (MOVERO).

Ženíjní výcvik je prováděn zejména při letním táboření u řek a u jezera Blatenského. Přípravou k tomu jsou vodní sporty a veslaření.

Levente konají bojová cvičení samostatně. Na vojenských cvičeních figurují jen jako přihlížející.

f) Doba trvání výcviku, kontrola, tresty.

Tělesná výchova mládeže byla všeobecně stanovena tím způsobem, že výcviku se má mládež povinně zúčastniti nejméně 5 měsíců po 2 hodinách týdně a nejvýše 8 měsíců po 2 hodinách týdně a jedno odpoledne měsíčně.

Přirozeně, že toto nařízení nezachovává se doslovně. Výnos je značně pružný. Nelze ho prováděti jednak se zřetelem k místním poměrům, zejména ale pro různorodost zaměstnání cvičenců a z toho vyplývající účast při cvičení. Proto je dána doba minimální a maximální. V praxi ovšem tato pružnost je ještě větší. O tu se starají orgány výkonné a dohlížející, které mají ve své pravomoci tuto otázku vyřešiti jednak podle místních poměrů jednotlivých obcí, jednak v rámci celkového programu zaměstnání. Tím, že je dán rámec výcviku, není řečeno, že by se nemohlo cvičiti více. Přes stanovenou maximální dobu výcviku nelze ovšem nikoho nutiti k tělesné výchově.

Docházka do cvičení je přísně kontrolována. Brání-li rodiče, poručník, zaměstnavatel neb kdo jiný nedospělému chlapci, aby své tělesné výchově učinil žádost neb opomene jej k výcviku odeslati, jest potrestán značnými peněžními obnosy.

Peníze z peněžitých trestů plynou do obecních fondů pro tělesnou výchovu.

Rovněž je potrestán i mladík samostatně již výdělků schopný, který se nedostaví k zaměstnání (cvičení), jestliže svoji neúčast při výcviku náležitě neomluví.

Kázeňské tresty proti provinivším se Leventům jsou tyto:

1. důtka,
2. písemné vyrozumění rodičů (poručníků, zaměstnavatelů) s videndou představeného obce (okresu),
3. předvolání k hlavnímu služnému (starostovi, představenému okresu) za účelem pokárání,
4. zavření, které lze aplikovati od 8 hodin ráno do 8 hodin večer neb od 3 hodin do 12 hodin.

Kázeňských trestů používá se jen tehdy, když pořádek a kázeň nelze jinak udržeti. Kázeňské tresty může vyměřiti cvičitel mládeže. Zavření může naříditi však jen na 4 hodiny a k tomu musí míti oprávnění od inspektora tělesné výchovy. Zavření na 6 hodin nařídí na návrh cvičitele mládeže předseda obecní (okresní, městské) komise pro tělesnou výchovu, na 12 hodin pak hlavní služný (starosta, představený okresu). Zavření může býti spojeno i s odnětím stravy. Před zavřením mladíkovým musí býti rodiče, poručník neb zaměstnavatel o tomto počínu vyrozuměni. Kázeňské tresty Leventů vede v evidenci (záznam o trestech) cvičitel mládeže.

K předvedení mladíků do cvičení neb k výkonu trestů mohou cvičitelé mládeže požádati o pomoc bezpečnostní orgány (četnictvo, policii).

Zákon o povinné tělesné výchově mládeže škoie odrostlé vztahuje se na všechny maďarské státní příslušníky, bez ohledu na národnost, náboženské, politické a sociální poměry. Že dohled nad Leventy jiných národností bude bdělejší a výcvik radikálnější, o tom není pochyby.

Na cizí státní příslušníky se zákon LIII. z r. 1921 nevztahuje.

3. Tělesná výchova ve sportovních spolcích.

Tělesná výchova ve sportovních spolcích společenských, sdružených ve Svazy, provádí se tímž způsobem jako v jednotách Levente.

Platí pro ně tytéž předpisy a směrnice jako pro Levente.

Duch vojenský panuje i mezi těmito. Finančně jsou podporovány jednak ze zemského fondu (OTA) — v r. 1929 obdržely tyto sportovní svazy 247.435 pengö — jednak vládou poskytováním subvencí, daňových úlev atd.

IV. Tělovýchovné školy a cvičitelské kursy.

a) Vysoká škola pro tělesnou výchovu.

Zřízení vysoké školy pro tělesnou výchovu nařizoval zákon LIII. z r. 1921 § 4. Škola byla vybudována až v r. 1928 a je vybavena nejmoderněji. Rozloha pozemků, kde ústav je vybudován, činí 25.000 m². Ústav má dva internáty: ženský (pro 40 osob) a pro muže (30 osob). Posluchači studují 4 roky a mají týdně 26 hodin. Výklady obsahují psychologii, estetiku, logiku, nauku o výchově, nauku o maďarské kultuře, seminář, zpěv, dějiny sportu, organizaci cvičení tělesných ve spolcích, praktikum, anatomii, fyziologii, biologii, hygienu, mechaniku pohybu. Cvičení obsahuje teorii a praxi gymnastiky, rytmičku, léčebnou gymnastiku, lehkou atletiku, všechny sporty, tenis,

hry školní a sportovní, střelbu, box, zápas, sebeobranu, národní tance, turistiku, znalost map. Posluchači vysoké školy jsou povinni složití kolokvium z jednoho jazyka (německého neb anglického). Ředitel ústavu je dr. J. Szukováthy. Absolventi školy jsou jmenováni profesory tělesné výchovy na středních a vysokých školách.

b) Kromě této školy existuje pro vojsko zvláštní vojenská tělocvičná škola.

Organisována je po způsobu bývalé tělocvičné školy ve Vídeňském Novém Městě, její program je však rozšířen a zahrnuje v sobě téměř všechna odvětví sportu.

Sbor učitelů je vybrán z nejlepších sportovců — důstojníků a mistrů-šermířů.

Do školy komanduje každá smíšená brigáda každým rokem 1 důstojníka a 1 poddůstojníka a to z dobrovolně se přihlásivších. Výcvik je pro poddůstojníky 2 léta, pro důstojníky 1 rok. Zvlášť schopní důstojníci mohou býti ve škole ponecháni k dalšímu zdokonalení.

Počet frekventantů školy zvyšuje se ještě frekventanty-důstojníky a poddůstojníky od celní stráže, říční stráže, četnictva a policie. Denní zaměstnání trvá od 7.30 hod. do 18. hod. Dopoledne je půlhodinová přestávka, v poledne 3hodinová. Účelem školy je vycvičiti dostatečný počet instruktorů tělocviku jak pro útvary, tak pro vojenské výchovné ústavy.

Do roku 1929 bylo v této škole vycvičeno přes 40 důstojníků a na 200 poddůstojníků. Nejlepší absolventi školy jsou přiděleni k vojenským výchovným ústavům, ostatní pak k útvarům.

c) Kursy cvičitelů mládeže.

Cvičitelé Levente jsou, jak již řečeno, důstojníci a poddůstojníci aktivní, v záloze a v. v. Při vykonávání funkce cvičitelské nosí aktivní důstojníci a poddůstojníci předepsaný stejnokroj pro cvičitele Levente. Pro záložní důstojníky a poddůstojníky jsou zřizovány v okresních místech neb ve větších obcích cvičitelské kursy za řízení župních inspektorů tělesné výchovy a za součinnosti okresních vedoucích tělesné výchovy. Doba trvání kursů 3—4 neděle. Počet účastníků je různý, většinou 30—60 osob. Látka vyučovací (veřejná) střelctví, pořadová cvičení, nauka o terénu, atletika, oštěp, disk, koule, plavectví, běh, skok vysoký a daleký, zdravotní, prostná cvičení, švédský nářadový tělocvik a hasičství. Ve skutečnosti je instruktorům přednášen ryze vojenský výcvik, zejména metodičnost a zastření výcviku. Přednášející v kursech jsou buď důstojníci vojenských útvarů aneb absolventi vojenské tělocvičné školy, působící jako okresní vedoucí tělesné výchovy.

V. Výstroj a pomůcky k výcviku, výhody cvičenců.

a) Výstroj.

Výstroj mládeže se má řídit podle počasí a podle prováděného cvičení. Snahou je, aby výstroj byl jednotný.

Pro letní počasí je předepsán lehký sportovní úbor, za chladného počasí řádný předepsaný oděv. Pro Levente byla již otázka stejnokroje upravena. Objednávka úředně upraveného stejnokroje není povinná a k nošení tohoto stejnokroje nelze nikoho nutiti.

Barva oděvu je khaki, kalhoty dlouhé neb krátké, košile khaki s vázankou, kabát vpředu se sněrováním, čepice vpředu s odznakem Levente, za ním péro. Opasek kožený. Cvičitelé nosí zvláštní kovové odznaky podle hodností. Vítězové závodů ať jednotlivci neb v družstvu jsou odměněni různými medailemi.

b) Cvičiště a pomůcky k výcviku.

Ministerstvo honvédů podporuje předvojenský výcvik jednak tím, že dává instruktory, ale hlavně tím, že poskytuje potřebné pomůcky k výcviku, jako pušky, střelivo, masky, sedla, koně, střelivo, cvičiště atd., jak již řečeno při výcviku vojenském.

c) Výhody cvičenců.

Zda mládež, prošlá předvojenským výcvikem, má při konání branné povinnosti zvláštní úlevy neb výhody, nelze říci s určitostí.

Lze však předpokládati, že branci prodávající základní výcvik ve stadiu předvojenské výchovy, budou jen kratší dobu sloužiti v armádě a pak budou propuštěni na trvalou dovolenou.

VI. Závěr.

Tělesná výchova mládeže je prováděna cílevědomě, plánovitě a důsledně. Zahrnuje všechny složky mládeže. Úkol je usnadněn tím, že vojenská správa disponuje s velkým počtem aktivních a záložních důstojníků a poddůstojníků, jež může při předvojenské výchově velmi úspěšně zařaditi do organizačního aparátu. Zmilitarisování tělesné výchovy je nade vše prokázáno.

Činnost, počínajíc vedením a končíc u cvičitelů, je v rukou vojenských a řídí se podle rozkazů a pokynů ministerstva honvédů.

U ústředí je hlavním činitelem podmaršálek székelyudvarhelyi Árpád Ágostha, spolupředseda OTT. (nastoupil po podmaršálkovi vítězi Mátyásovi), vykonavatelem jeho rozkazů je generál Rapaich, místopředseda OTT., referentem pro tělesnou výchovu mládeže mimo školu je podplukovník Antonín Neviczky, před ním byl plk. gšt. Mokesay.

Celá země je rozdělena na 7 oblastí, které jsou shodné s obvody smíšených brigád. V čele oblasti stojí oblastní velitel generál, ve funkci jako u vojska velitel smíšené brigády. Jemu jsou podřízeni župní inspektoři tělesné výchovy, těmto pak okresní vedoucí a těmto cvičitelé mládeže. Ústředí vydává různá nařízení, jež upravují výcvik. Zejména přísně se dbá na zastření výcviku jak individuálního tak hromadného.

Výchova dostoupila v poslední době značné intensity, zejména od doby, kdy se stal ministrem honvédů Gömbös. Přes to, že u nižších vrstev obyvatelstva je tato výchova nesympatická, vyšší kruhy maďarské vyvíjejí horečnou činnost pro militarisaci mládeže.

Projevy vůdčích činitelů vyznívají vesměs v tom smyslu, že budoucnost Maďarska spočívá ve výchově mládeže. Slova předsedy OTT., vládního poslance Karafiatha, jež pronesl na ustavující schůzi OTT., že „nemůže být vznešenější integritní otázky, než výcvik mládeže vlasti, jakožto **plánovitá příprava** maďarské budoucnosti“, mají pro nás důležitý význam.

